

Samráð

um útnefningu alþjónustuveitanda fjarskiptastenginga fyrir síma- og netaðgangspjónustu í sérstökum tilvikum

Fjarskiptastofa

Samráð um útnefningu alþjónustuveitanda fjarskiptatenginga fyrir síma- og netaðgangspjónustu í sérstökum tilvikum.

1. Inngangur

Almennt landsdekkandi grunnet fjarskipta á Íslandi (fastanetið), auk staðbundinna ljósleiðaraneta sem byggð hafa verið upp á umliðnum árum, tengja öll lögheimili og vinnustaði með heilsársatvinnustarfsemi á landinu (staðföng), með örfáum undantekningum. Í einstaka tilvikum hefur kostnaður við tengingu verið það hár, t.d. vegna fjarlægðar frá símstöð, erfiðra landfræðilegra skilyrða o.s.frv., að ekki hefur verið hægt að tengja staðfang með fastanetstengingu. Hafa þá verið farnar aðrar leiðir til að koma á fjarskiptasambandi, t.d. yfir örbylgju, gervihnött eða með því að gera ráðstafanir til að móttaka og magna farnetsmerki, ef þess hefur verið kostur. Á undanförunum árum hefur fjarskiptasjóður tekið það að sér að styrkja slíkar framkvæmdir sem ekki eru mögulegar á markaðsforsendum.

2. Bakgrunnur alþjónustu í fjarskiptum

Víðast hvar í Evrópu var fjarskiptastarfsemi áður fyrr í höndum ríkisrekinnna fyrirtækja eða stofnana. Fjarskiptastarfsemi laut þá einkarétti hins opinbera. Í skjóli einkaréttar ríkisins voru byggðir upp umfangsmiklir fjarskiptainnviðir hér landi. Þegar leið á tuttugustu öldina var búið að tengja nánast hvert einasta heimili og vinnustað við almenna fjarskiptanetið. Eðli starfseminnar var með þeim hætti að skilyrði fyrir samkeppni voru ekki góð, þ.e. ekki var hægt að leggja annað fjarskiptanet og virkja þannig samkeppni. Afleiðingin varð sú að í velflestum ríkjum urðu til stór og öflug ríkisrekin fjarskiptafyrirtæki, eins og raunin varð hér landi með Póst- og símamálastofnun og svo Landssíma Íslands.

Við lok tuttugustu aldar voru aðstæður farnar að breytast. Með tæknibreytingum og þróun á markaðsháttum var það orðinn raunhæfur möguleiki fyrir önnur fyrirtæki að hefja fjarskiptastarfsemi á þeim forsendum að fá aðgang að fjarskiptainnviðum hins ríkisrekna fjarskiptafyrirtækis. Má í þessu sambandi nefna þá tækniþróun að hægt var að veita skiptan aðgang að heimtaug sem gerði það að verkum að talsímaþjónusta og gagnaflutningsþjónusta, sem þá var farin að ryðja sér til rúms, þurfti ekki að vera á hendi sama þjónustuveitanda.

Þessi þróun leiddi til breytinga á evrópsku fjarskiptaregluverki í þá átt að einkarétti ríkisins á fjarskiptastarfsemi var aflétt, sbr. tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 96/19/EB. Þessi tilskipun var innleidd með fjarskiptalögum nr. 143/1996 og síðan með enn frekari ráðstöfunum sem fólust í innleiðingu á tilteknum Evróputilskipunum með fjarskiptalögum nr. 107/1999. Með innleiðingu á samkeppni á fjarskiptamarkaði var talin þörf á að gera tvenns konar

grundvallarráðstafanir. Annars vegar að koma á fót sérstakri fjarskiptaeftirlitsstofnun sem væri ætlað það hlutverk að innleiða virka samkeppni á markaði þar sem ekki var fyrir nein samkeppni. Í þeim efnum myndu almenn samkeppnislög ekki duga til heldur þyrfti að gera frekari ráðstafanir til opna markaðinn og styðja við samkeppni. Hins vegar var það vilji stjórnámálamanna að almenningur ætti eftir sem áður að njóta þeirrar fjarskiptaþjónustu sem hin ríkisreknu fjarskiptafyrirtæki höfðu veitt þegnum á jafnræðisgrundvelli með heildstæðum hætti á landinu öllu og á viðráðanlegu verði. Sú fjarskiptaþjónusta var nefnd alþjónusta í fjarskiptum og um hana hafa gilt sérstakar lagareglur frá afnámi á einkarétti ríkisins.

Vegna þeirra forsendna sem bjuggu að baki reglna um alþjónustu, þ.e. að viðhalda þjónustustigi, gæðum og verðlagningu fjarskiptaþjónustu sem var við lýði við afnám einkaréttar, var ekki gert ráð fyrir að nýjar tegundir af fjarskiptaþjónustu og framtíðaruppbygging fjarskiptaneta myndi falla undir regluumhverfi alþjónustu. Af þessum sökum hefur t.d. farnetsþjónusta sem að mestu leyti kom til sögunnar eftir setningu fyrstu lagaákvæða um alþjónustu ekki talist til alþjónustu. Á hinn bóginn hefur tækninni fleygt það mikið fram frá því að lagaumhverfi alþjónustu í fjarskiptum leit fyrst dagsins ljós að það er í mörgum tilvikum hagkvæmari kostur að uppfylla kröfur alþjónustu með nýrri tækni, t.d. farnetslausnum. Hefur þetta leitt af sér ákveðnar lagabreytingar varðandi alþjónustu sem vikið verður nánar að hér að neðan.

3. Lagaumhverfi alþjónustu og útbreiðsla hennar

3.1. Almenn um lagaumhverfi og nýlegar lagabreytingar

Regluverk um alþjónustu hér á landi á rætur að rekja til fjarskiptapakka Evrópusambandsins frá 2002 sem innleiddur var með eldri fjarskiptalögum nr. 81/2003. Samkvæmt 7. tölulið 3. gr. laganna var hugtakið alþjónusta áður skilgreint svo:

„Afmarkaðir þættir fjarskipta af tilteknum lágmarksgæðum sem boðnir eru öllum notendum á viðráðanlegu verði, óháð landfræðilegri staðsetningu þeirra.“

Vorið 2018 voru gerðar tvær meginbreytingar á inntaki alþjónustu.¹ Sú fyrri fólst í því að gera alþjónustu tæknilega hlutlausu. Fyrir breytinguna áttu notendur rétt á talsímaþjónustu, en hún var tæknilega skilgreind sem símasamband um fastlínutengingu. Í ljósi tæknibreytinga og fyrirséðra minnkandi rekstrarskilyrða PSTN kerfisins þótti þörf á því að gera alþjónustu tæknilega hlutlausu, sem gæfi kost á því að veita þjónustuna með farnetslausnum eða annarri tækni.

Í inntaki alþjónustu er því nú talað um símaþjónustu. Það hugtak er ekki skilgreint sérstaklega en ljóst er af skýringum í greinargerð frumvarpsins² að um sé að ræða símasamband óháð tiltekinni tæknilegri lausn. Því verður að leggja til grundvallar að þeir notendur sem hafa aðgang að fullnægjandi farnetsþjónustu, eða samkvæmt annarri tækni, njóti alþjónustu í skilningi laganna.

¹ Sjá lög nr. 72/2018, um breytingu á lögum um Póst- og fjarskiptastofnun og lögum um fjarskipti (gjaldtaka fyrir tíðnir og alþjónusta).

² Sjá frumvarp til laga um breytingu á lögum um Póst- og fjarskiptastofnun og lögum um fjarskipti (gjaldtaka fyrir tíðnir og alþjónusta). Þingskjal 653, 454. mál. 148. löggjafarþing

Síðari meginbreytingin fólst í því að hverfa frá því að skilgreina tiltekinn lágmarksgagnflutningshraða innan alþjónustu. Í stað þess að tiltaka ákveðinn hraða var ákveðið að notast við það sem í dag kallast *nothæf netaðgangspjónusta*.

Ný fjarskiptalög nr. 70/2022 voru síðan samþykkt á Alþingi 15. júní 2022 en lagasetningin byggði á fjarskiptaregluverki ESB eða Kóðanum svokallaða sem er tilskipun (ESB) nr. 2018/1972. Með nýjum fjarskiptalögum var réttur til alþjónustu lítillga þrengdur frá því sem áður var en nú tekur rétturinn til neytenda en ekki notenda en það er í samræmi við 84. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972. Því hljóðar 1. mgr. 62. gr. núgildandi fjarskiptalaga svo:

„Neytendum skal á lögheimili eða aðsetri samkvæmt skráningu hjá Þjóðskrá Íslands tryggður aðgangur á viðráðanlegu verði að nothæfri netaðgangspjónustu og símapjónustu með tilgreindum gæðum, þ.m.t. tengingu sem liggur að baki.“

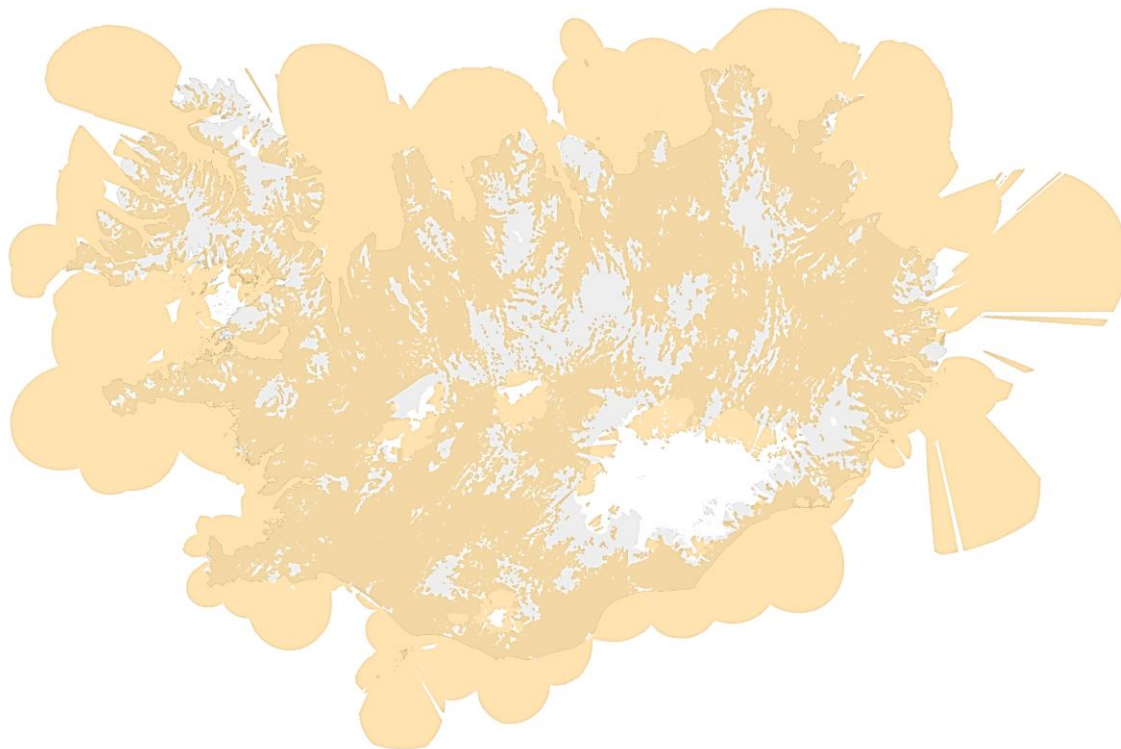
Í 2. mgr. 62. gr. er gert ráð fyrir því að veiting skilgreindrar lágmarkspjónustu sé ekki bundin við tiltekna tækni. Ekki er því lengur gert ráð fyrir að binda síma- og netaðgangspjónustu innan alþjónustu við fast net. Við ákveðnar aðstæður getur jafnvel verið ódýrara og hagkvæmara að nýta farnetstækni. Ef neytandi á tilteknum stað hefur aðgang að farnetspjónustu sem uppfyllir skilgreind gæðaviðmið á hann ekki rétt á því til viðbótar að fá einnig aðgang að fastnetspjónustu undir merkjum alþjónustu.

Samkvæmt 6. mgr. 62. gr. fjarskiptalaga er gert ráð fyrir því að kveðið sé nánar á um þá þjónustubætti (þjónustu og aðgerðir) sem neytendum skuli standa til boða í gegnum fjarskiptatengingu sem þeir hafa aðgang að. Í reglugerð um alþjónustu á sviði fjarskipta nr. 1100/2022 er tekið mið af þeim þjónustubáttum og eiginleikum sem fram koma í viðauka V með tilskipun (ESB) 2018/1972. Þessar kröfur til fjarskiptaþjónustu eiga að endurspegla tækniframfarir og breytingar á notkunarmynstri neytenda frá einum tíma til annars.

Í 6. gr. alþjónustureglugerðarinnar segir að *Nothæf netaðgangspjónusta* skal að lágmarki styðja við aðgerðir líkt og notkun tölvupósts, tæki til undirstöðupjálfunar og menntunar á netinu, pantanir og kaup á vörum eða þjónustu á netinu, bankaviðskipti á netinu, rafræna stjórnsýslu, samfélagsmiðla og smáskilaboð, símtöl og myndsímtöl (af staðalgæðum). Að þessum atriðum virtum er það mat FST að fullnægjandi 4G farnetspjónusta geti uppfyllt kröfur til þjónustubátta og eiginleika nothæfrar netaðgangspjónustu innan alþjónustu.

3.2. Útbreiðsla alþjónustu og landfræðilegt umfang þjónustubrests innan alþjónustu

Til að meta umfang á alþjónustu er því nægilegt að horfa til útbreiðslu 4G farnetspjónustu. Samkvæmt upplýsingum úr Gagnagrunni almennra fjarskiptaneta (GAF) nær 4G þjónusta til yfir 99% landsmanna og er landfræðileg útbreiðsla þjónustunnar samkvæmt þessu korti:

Mynd 1: Útbreiðsla 4G farnetsþjónustu samkvæmt gagnagrunni almennra fjarskiptaneta (GAF).

Af framangreindu má ráða, eins og þróun í tækni og lagaumhverfi hefur verið undanfarin ár, að landfræðilegt umfang þeirra staðfanga sem njóta ekki fullnægjandi fjarskiptaþjónustu á markaðsforsendum hefur dregist verulega saman. Ekki verður horft framhjá mikilvægi þess að tryggja neytendum tengingu við almenna fjarskiptanetið almennt á landinu öllu, nema í þeim sveitarfélögum þar búið er byggja upp staðbundið ljósleiðaranet í samkeppni við net alþjónustuveitanda. Á hinn bóginn er þörf fyrir alþjónustuútnefningu vegna þjónustupáttarins, þ.e. netaðgangspjónustu og internetþjónustu, orðin mjög takmörkuð. Er þá átt við þjónustupætti sem ekki er hægt að bjóða fram á fyrirliggjandi fasta- og/eða farnetum. Í raun má segja að alþjónustunnar sé eingöngu þörf á þeim stöðum sem 4G farnetsþjónustu nýtur ekki við að lágmarki eða við sérstakar aðstæður.

4. Verkefni fjarskiptasjóðs umfram alþjónustu

4.1. Takmarkanir á alþjónustu

Réttur til alþjónustu er ekki fortakslaus. Ástæður fyrir því að alþjónustu verði ekki komið á geta verið vegna landfræðilegra aðstæðna eða kostnaður við að þjóna einstökum stöðum geti reynst svo hár fyrir fjarskiptafyrirtæki á markaði að ekki þyki réttlætanlegt að skylda þau til að koma upp viðunandi búnaði.

Það eru dæmi þess að kostnaður við að leggja heimaug í tiltekin staðföng í afskekktu strjálbýli sé svo mikill og lagnaleiðir svo langar að ekki gefst kostur á gagnaflutningsþjónustu. Hefur þá þurft að koma upp fullnægjandi fjarskiptasambandi með öðrum hætti, t.d. með örbylgjusamböndum.

4.2. Fjarskiptasamband umfram alþjónustu

Fjarskiptasjóður hóf formlega starfsemi í ársbyrjun 2006, á grundvelli laga nr. 132/2005, í kjölfar sölu á hlut ríkisins í Símanum hf. Frá upphafi hefur meginhlutverk sjóðsins verið að úthluta fjármagni til verkefna sem miða að uppbyggingu stofnkerfa fjarskipta, verkefna sem stuðla að öryggi og samkeppnishæfni þjóðfélagsins á sviði fjarskipta og annarra verkefna sem ætla má að ekki verið ráðist í á markaðsforsendum.

Frá því að fjarskiptasjóður var settur á laggirnar hefur hann haft aðkomu af því að tryggja fjarskiptasamband til tiltekinna staðfanga (lögheimila eða fyrirtækja með heilsárs búsetu eða starfsemi) sem hafa hvorki átt kost á slíku á markaðsforsendum né alþjónustu. Hér er um að aðstoð sem falist hefur í því að sjóðurinn hefur ýmist felld slík verkefni undir stærri samninga við fjarskiptafyrirtæki um að veita netþjónustu, veitt sveitarfélögum styrk til þess að leysa sjálf úr slíkum verkefnum og í einstaka tilfellum greitt verktökum beint fjármuni til þess að leysa slík mál og oftast en ekki þannig að bætt hefur verið úr símasambandi og jafnvel sjónvarpsþjónustu samhliða.

Íslenska ríkið hefur í gegnum fjarskiptasjóð staðið fyrir ljósleiðaravæðingu í dreifbýli í gegnum verkefnið Ísland ljóstengt en því var ætlað að stuðla að uppbyggingu fjarskiptainnviða í dreifbýli utan markaðssvæða. Síðasta árlega styrkveiting fjarskiptasjóðs fór fram vorið 2021 og hafði þá sjóðurinn styrkt 55 sveitarfélög með 121 samningi um tæplega 3 milljarða kr.³

Með þeirri alþjónustuútnefningu sem samráð þetta fjallar um er ætlunin að fella þessi tilteknu verkefni fjarskiptasjóðs við tiltekin staðföng undir regluumhverfi alþjónustu. Þó er ekki ætlunin að útiloka að fjarskiptasjóður geti með beinum hætti komið að tilteknum verkefnum sem þessum í framtíðinni, ef það verður metið hagfelldara af fjarskiptasjóði sjálfum eða Fjarskiptastofu í samráði við sjóðinn.

5. Ákvörðun PFS nr. 9/2020 vegna niðurlagningar PSTN kerfisins

Með þeim breytingum sem gerðar voru árið 2018 á alþjónustuákvæðum fjarskiptalaga er alþjónusta í fjarskiptum tæknilega hlutlaus, þ.e. þjónustuna má veita jafnt í fastanetum sem og í farnetum. Almenn er gengið út frá því að staðföng sem hafa aðgang að 4G farnetsþjónustu eða yngri kynslóða háhraða farneta njóti alþjónustu í fjarskiptum.

Þótt 4G farnetsþjónusta nái nánast til allra lögheimila og vinnustaða með heilsárs atvinnustarfsemi á landinu er ljóst að það er tiltekinn fjöldi staðfanga sem ennþá reiða sig á fjarskiptasamband um koparstreng. Vegna landfræðilegra aðstæðna og langra lagnaleiða hefur ekki tekist að útvega ljósleiðaratengingar og/eða gott háhraða farnetssamband á viðkomandi stöðum. Fjarskiptasamband var í þeim tilvikum tryggt með almenna rásaskipta talsímakerfinu (PSTN) sem starfrækt var á vegum Símans hf. Sú tækni er orðin úrelt en Síminn hf. hóf niðurlagningu á PSTN kerfinu þann 1. október 2020 og lauk því verkefni nú á vormánuðum 2024.

Þar sem að góð háhraða farnetsþjónusta náði ekki ennþá til allra landsmanna var ljóst að lokun kerfisins gæti mögulega rofið eina fjarskiptasamband sem tiltekið lögheimili eða vinnustaður hefði aðgang að. Til að tryggja fjarskiptasamband í slíkum tilvikum ákvað FST að, undangengnu

³ Svar við fyrirspurn fjárlaganefndar um fjarskiptasjóð og Ísland ljóstengt vegna undirbúnings fjárlaga 2022. Sótt af vef Alþingis: <https://www.althingi.is/altext/erindi/152/152-351.pdf>

samráði við hagaðila að útnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda fyrir síma- og internetþjónustu í sérstökum tilvikum, sbr. ákvörðun PFS nr. 9/2020. Lokun PSTN kerfisins var næstu árin framkvæmd í góðu samráði við Neyðarlínuna ohf. sem var skylt að grípa til ráðstafana til að útvega fjarskiptatengingu í þeim tilvikum sem fjarskiptasamband datt út við lokun kerfisins. Gildistími alþjónustuútnefningar Neyðarlínunnar rennur út í lok þessa árs.

6. Fyrirætlanir Mílu hf. um niðurlagningu koparkerfisins og áhrif þess.

Lengst var það á hendi Mílu hf. (og forvera þess félags) að veita notendum hér á landi alþjónustu í fjarskiptum. Sú kvöð sem lögð var á félagið með ákvörðun PFS nr. 31/2017 fólst í því að útvega lögheimilum og vinnustöðum með heilsárs atvinnustarfsemi tengingu við almenna fjarskiptanetið. Slík tenging er annað hvort ljósleiðari eða koparþráður. Í ágúst árið 2022 var Mílu hf. tilkynnt um að Fjarskiptastofa hefði ákveðið að endurnýja ekki alþjónustukvöðina að undangengnu opnu samráði við hagsmunaaðila en kvöðin átti að gilda til 31. desember 2022. Stuttu áður en kvöðin rann út eða í október mánuði afturkallaði FST framlengingu hennar í ljósi niðurstöðu dóms Landsréttar um að framlenging hennar hefði verið ný og sjálfstæð stjórnvaldsákvörðun.⁴

Míla hf. hefur tilkynnt um að félagið sé að leggja niður koparnetið á næstu misserum en líklegt er að það muni hafa áhrif á fjarskiptasamband einstaka endanotanda. Samkvæmt fjarskiptafélaginu er gert ráð fyrir að niðurlagning koparsins haldist í hendur við ljósleiðaravæðingu.⁵ Það má þó búast við að í einhverjum tilvikum sé kostnaður við ljósleiðaralagningu svo mikill að það borgi sig ekki fyrir netrekandann að leggja ljósleiðara. ⁶Fjarskiptastofa telur að þegar svo háttar til megi gera ráð fyrir að í flestum tilvikum geti endanotandi notið fullnægjandi tengingu yfir farnet. Að því sögðu þá eru samkvæmt gögnum stofnunarinnar um 100 staðföng víðsvegar um landið, bæði heimili og vinnustaðir, sem reiða sig á koparheimtaugar og fá ekki notið fullnægjandi farnetsþjónustu við niðurlagningu koparsins, eins og staðan er í dag.

Það er því ljóst að huga þarf að bættu fjarskiptasambandi þessara lögheimila og vinnustaða til að uppfylla lágmarksviðmið um alþjónustu í fjarskiptum. Líklegt er að einhver af þeim staðföngum muni síðar eiga kost á tengingu við ljósleiðara og að sum heimili geti gert ráðstafanir, með hóflegum tilkostnaði, til að setja upp loftnet og magnara til að geta betur tekið á móti farnetsmerkjum.

Fýsileiki þess að bæta úr fjarskiptasambandi með uppsetningu á farnetssendum ræðst af þeim innviðum sem eru tiltækir á hverjum stað, þ.e. aðgangur að rafmagni og ljósleiðarastofnnetum. Frumgreining á þessu hefur leitt í ljós að hægt er að koma á góðu farnetssambandi til u.þ.b. 25 staðfanga með uppsetningu á 11 farnetssendum. Vegna landfræðilegra aðstæðna, sem eru einkennandi fyrir þau staðföng sem búa við slæmt fjarskiptasamband, er þó ljóst að viðbótarútbreiðsla farnetsþjónustunnar yrði nokkuð takmörkuð. Spálíkön sýna þó að í einhverjum tilvikum eru vegakaflar, nærliggjandi sumarbústaðarhverfi og ferðamannastaðir sem myndu njóta góðs af viðbótarútbreiðslu á farnetsþjónustu.

⁴ Dómur Landsréttar, dags. 14. okt. 2022, í máli nr. 250/2022.

⁵ Míla, (26. apríl 2024). Niðurlagning koparheimtaugakerfis Mílu. Sótt af <https://www.mila.is/um-milu/frettasafn/nidurlagning-koparheimtaugakerfis-milu>

⁶ FST, (29. nóvember 2023). Drög að álagningu kvaða á aðila með umtalsverðan markaðsstyrk á heildsölumörkuðum fyrir staðaraðgang með fasttengingu og miðlægan aðgang með fasttengingu fyrir fjöldaframleiddar vörur. Sjá mgr. 2561 á bls. 116.

Með þeirri alþjónustuútnefningu sem fyrirhuguð er samkvæmt samráðsskjali þessu er ætlunin að tryggja að þeir notendur sem munu missa allt fjarskiptasamband við niðurlagningu koparkerfisins hafi aðgang að símaþjónustu og nothæfri netaðgangspjónustu. FST sér því fyrir sér að um þrjú verkefni eða áfanga sé að ræða:

- A. Uppbygging farnetssenda
- B. Aðrar lausnir (loftnet, endurvarpar o.s.frv.)
- C. Einstakar fjarskiptatengingar sem falla ekki undir áfanga A eða B

Ætlunin er að áfangi A njóti forgangs en farið verði í áfanga B þegar forsendur leyfa. Þar sem að áfangi A mun í öllum tilvikum fela það í sér að framkvæmdarkostnaður alþjónustuveitanda við að uppfylla alþjónustukvöð muni fara umfram hámarksframlag fyrir tiltekið staðfang, sem ákveðið í ákvörðun nr. 9/2020, þykir FST rétt að útfæra útgreiðslu á alþjónustuframlagi í nýrri ákvörðun um alþjónustuútnefningu. Gert er ráð fyrir því að alþjónustuveitandi skili árlega áætlunargerð til FST um væntanlegar framkvæmdir á árinu, sbr. áfanga A og B.

FST sér fyrir sér að viðbótar útbreiðsla farnetsþjónustu eða áfangi A, eins og lýst er hér að framan, byggji á grundvelli MOCN samstarfsins⁷ sem er í gangi. Samkvæmt því samkomulagi er kostnaðinum skipt í tvo mismunandi þætti, það er innviðauppbýgging annars vegar og sendar og rekstur hins vegar. Alþjónustuframlag til Neyðarlínunnar tekur því meðal annars mið af innviðauppbýggingu og rekstri sendanna í sjö ár. Þá er ráðgert að hlutverk fjarskiptafélaganna Sýnar hf., Símans hf. og Nova hf. sé fólgið í því að veita þjónustu yfir teninguna og endanotandi greiði fyrir þjónustuna samkvæmt verðskrá.

Í áfanga B er um að ræða þau staðföng sem ekki þykir hagkvæmt að bæta úr fjarskiptasambandi með aukinni útbreiðslu farnetsþjónustu heldur þarf að leysa úr með öðrum tæknilausnum. Hér ræðir um uppsetningu lofnets, magnara, endurvarpa o.s.frv. eða með gervihnattaþjónustu þar sem ekkert farnet er tiltækt. Í ljósi þess að gert er ráð fyrir að húseigendur muni eiga umræddan endabúnað þykir sanngjarnt að gera ráð fyrir 25% kostnaðarþátttöku þeirra í þeim kostnaði, en þó að hámarki 50.000 kr. Hér þyrfti þó að hafa í huga að stofnkostnaður getur verið nokkuð mismunandi eftir því hvaða tæknilega lausn verður fyrir valinu.

Í áfanga C væri um að ræða einstakar fjarskiptatengingar eða undantekningartilvik sem væru ekki hluti af þessu 100 staðföngum sem áfangar A og B taka til. Svo dæmi séu tekin þá gæti verið um að ræða nýbyggingar, eða eyðibýli sem tekin eru aftur í notkun, sem ekki eru tengd hinu almenna fjarskiptaneti og njóta ekki fullnægjandi farnetsþjónustu. Þessar fjarskiptatengingar myndu lúta sömu kvöðum og í fyrri alþjónustuútnefningu, s.s. að tenging umfram hámarksframlag sé háð fyrirfram samþykki FST, sbr. verklag við útgreiðslu alþjónustuframlags samkvæmt ákvörðun FST nr. 9/2020.

Endanlegt umfang alþjónustunnar liggur ekki nákvæmlega fyrir að svo stöddu, en ætlunin er að þau staðföng sem alþjónustan tekur til verði birt í sérstökum viðauka við fyrirhugaða ákvörðun

---

⁷ Samkomulag Nova hf., Sýnar hf., Símans hf. og Öryggisfjarskipta um sameiginlega senda sem nýta MOCN tækni.

um alþjónustuútnefningu. Gert er ráð fyrir því að umfang alþjónustunnar, þ.e. tilgreining einstakra staðfanga, geti verið breytilegt yfir útnefningartímabilið. Verði tekin ákvörðun um alþjónustuútnefningu á þeim grundvelli sem samráðsskjal leggur upp með er það ætlun FST að uppfæra viðaukann reglulega eftir þörfum, án sérstaks samráðs við markaðsaðila þar að lútandi, enda ekki tilefni til almenns og opins samráðs við markaðsaðila vegna tenginga við einstök staðföng. Hér getur t.d. verið um að ræða tilvik þar sem staðfang hefur fengið aðgang að ljósleiðara áður en kom til framkvæmdar á alþjónustukvöðinni.

Á fundum dagana 2.–4. apríl 2024 upplýsti FST helstu farnetsrekendur um áform stofnunarinnar um að endurútnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda, um þau 100 staðföng sem yrðu líklega án fullnægjandi fjarskiptasambands við niðurlagningu koparkerfisins og möguleika þess að bæta úr fjarskiptasambandi með 11 farnetssendum. Var óskað eftir því að rekstraraðilarnir myndu upplýsa ef þeir sæju meiriháttar meinbugi á þessum áformum. Engar athugasemdir voru gerðar af þeirra hálfu við það tækifæri.

7. Þörf fyrir útnefningu alþjónustuveitanda

7.1. Símasamband er öryggisatriði

Íslendingar þekkja það vel nú orðið að náttúruöflin geta verið okkur óblíð, sbr. óveðrið sem skall á landið í desember 2019 og eldsumbrotin á Reykjanesskaga. Þegar svo er að þá er tryggt símasamband mikið öryggisatriði fyrir almenning. Einnig liggur fyrir að viðbragðsaðilar reiða sig á almenn farnet þegar svo ber undir. Ef ekki er fyrir hendi fullnægjandi farnetssamband er það mikið öryggismál að finna lausnir til að koma á símasambandi til viðkomandi staðfanga.

7.2. Símasamband í gegnum internet ekki öllum aðgengilegt

Þrátt fyrir að fyrir hendi sé gagnaflutningssamband við tiltekið staðfang, t.d. yfir örbylgju eða farnet, er ekki sjálfgefið að allir notendur geti notað símaþjónustu í gegnum internetið, t.d. þjónustur á borð við Skype eða Face Time. Hér getur t.d. verið um ræða hóp notenda sem ekki notar internetið eða treystir sér ekki til að tileinka sér þær samskiptalausnir sem það hefur upp á að bjóða. Í þeim tilvikum þarf að búa til nokkurs konar staðgönguvöru fyrir hinn hefðbundna talsíma (heimasíma). Kalla má slíka lausn tölvusíma sem hermir eftir viðmóti venjulegs heimasíma. Viðfangsefni alþjónustu í þessum efnum er því ekki eingöngu tæknilegs eðlis, heldur líka félagslegs eðlis að einhverju marki. Að mati Fjarskiptastofu kallar þetta á útnefningu alþjónustuveitanda sem horfir til þarfa notenda hvað þetta varðar, sérstaklega þegar kemur að öryggisþætti símasambandsins.

7.3. Aukið rekstraröryggi og gæðastig - þörf fyrir samræmingu

Þeir notendur sem njóta alþjónustu á grundvelli formlegrar útnefningar á alþjónustuveitanda af hálfu Fjarskiptastofu eiga að geta treyst á það að þjónustan sé veitt af ákveðnum gæðum og öryggi. Því er mikilvægt að slíkir notendur hafi aðgang að þjónustuaðstoð og viti hvert eigi að sækja hana. Þetta er líka mikilvægt fyrir þá þjónustuveitendur sem veita endanotendum fjarskiptaþjónustu yfir grunnnetstengingar sem ekki eru starfræktar af Mílu ehf. Einnig þarf að stuðla að því að notendur sem treysta á þjónustu alþjónustuveitanda síma- og internetþjónustu, í sérstökum aðstæðum, búi við ákveðið innbyrðis samræmi varðandi þjónustustig þjónustunnar. Að áliti FST kalla þessar forsendur á að alþjónustan sé á hendi sama aðila, en ekki margra mismunandi aðila sem sumir starfa á staðbundnu þjónustusvæði á landinu.

7.4. Þörf fyrir yfirsýn og heildstæði

Fyrir stjórnvöld almennt og fyrir Fjarskiptastofu, sem hefur það lögbundna hlutverk að tryggja alþjónustu, er mikilvægt að hafa yfirsýn yfir stöðu mála og að um þjónustuna ríki ákveðið heildstæði. Þannig er það kostur fyrir stjórnvöld, þ.m.t. FST, að geta verið í samskiptum við einn aðila vegna alþjónustu um síma- og netaðgangsjónustu, vegna sérstakra aðstæðna, sem fyrirhuguð útnefning tekur til. Þetta mælir með því, að mati FST, að útnefndur verði einn tiltekinn aðili til veita alþjónustuna fyrir landið allt.

8. Tillaga FST um útnefningu Neyðarlínunnar ohf. sem alþjónustuveitanda

Eins og að framan greinir telur FST nauðsynlegt að útnefna formlega einn aðila sem alþjónustuveitanda um síma- og internetþjónustu í sérstökum tilvikum. Þegar FST horfir til framangreindra þarfa, m.a. vegna áhrifa af lokun niðurlagningu koparkerfisins, telur stofnunin að það komi helst til greina að útnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda þessarar þjónustu. Nánar verður gerð grein fyrir tæknilegri útfærslu þessarar þjónustu í sérstökum kafla hér að neðan. Tillaga FST um að útnefna Neyðarlínuna ohf. byggir á eftirfarandi sjónarmiðum.

8.1. Starfssvæði Neyðarlínu ohf. nær yfir landið allt

Starfssvæði Neyðarlínunnar ohf. nær yfir landið allt. Félagið rekur TETRA neyðarfjarskiptakerfið sem hefur gríðarlega mikla landfræðilega útbreiðslu og ekki bara í byggð, heldur að mjög stórum hluta á hálendinu eða á öðrum afskekktum landsvæðum. Í ljósi þess að þau lögheimili og vinnustaðir með heilsársstarfsemi sem munu þurfa að reiða sig á alþjónustu samkvæmt fyrirhugaðri útnefningu eru í flestum tilvikum afskekkt, þ.e. þar sem almennri fjarskiptaþjónustu nýtur ekki við á markaðsforsendum, telur FST að framkvæmdin hafi ákveðna samlegð með annarri starfsemi Neyðarlínunnar ohf.

8.2. Neyðarlínan ohf. hefur reynslu sem alþjónustuveitandi vegna sérstakra tilvika og af því að reka fjarskiptasambönd við krefjandi aðstæður.

Með ákvörðun PFS nr. 9/2020 var Neyðarlínan ohf. útnefnd sem alþjónustuveitandi fjarskiptatenginga fyrir síma- og internetþjónustu í sérstökum tilvikum sem rekja mátti til lokunar PSTN kerfisins. Síðastliðin ár hefur því Neyðarlínan ohf. gripið til ráðstafana, í góðu samráði við markaðsaðila, til að útvega fjarskiptatengingu í þeim tilvikum sem fjarskiptasamband hefur dottið út við lokun kerfisins. Jafnframt því hefur Neyðarlínan ohf. mikla reynslu af því að koma upp fjarskiptasamböndum þar sem að landfræðilegar aðstæður eru krefjandi. Ástæða þess að sum lögheimili og vinnustaðir með heilsárs atvinnustarfsemi hafa ekki aðgang að fjarskiptaþjónustu á markaðsforsendum eru oft krefjandi landfræðilegar aðstæður. Hér er ekki bara um að ræða vegalengdir að næstu símstöð, heldur einnig staðsetning á skuggavæðum farnetskerfa eða þar sem jarðvegur er með þeim hætti að lagning jarðsímastrengja er erfiðleikum bundin. Oft er um að ræða aðstæður sem svipar til þeirra áskorana sem felast í því að tengja sendastaði við erfiðar aðstæður.

8.3. Útnefningin stendur nærri hlutverki Neyðarlínunnar ohf.

Samkvæmt sérstökum þjónustusamningi við dómsmálaráðuneytið rekur Neyðarlínan ohf. vaktstöð samræmdrar neyðarsvörunar á grundvelli laga nr. 40/2008 um samræmda neyðarsímsvörun. Það leiðir af lögunum að stjórnvöldum og rekstraraðila vaktstöðvar samræmdrar neyðarsímsvörunar er skylt að grípa til ráðstafana til að allir notendur geti náð sambandi neyðarþjónustunúmerið 112, en um þetta segir í 3. mgr. 2. gr. laganna:

„[Fjarskiptastofa], opinberir aðilar sem fjalla um síma- og fjarskiptamál og þeir einkaaðilar sem heimild hafa til reksturs á þessu sviði skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að allir notendur geti, þar sem því verður við komið, náð sambandi við neyðarþjónustu 112 sér að kostnaðarlausu. Sömu aðilar skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að vaktstöð samræmdrar neyðarsvörunar berist sjálfvirktt með rafrænum hætti nýjustu gögn um notendur, auðkenni þeirra og staðsetningu, eftir því sem við verður komið.“

Markmið þessarar alþjónustuútnefningar er að tryggja að lögheimili og vinnustaðir, sem ekki njóta fjarskiptaþjónustu á markaðsforsendum, geti átt kost á fjarskiptasambandi, m.a. í þeim tilgangi að geta hringt neyðarsímtöl. FST telur því að útnefning Neyðarlínunnar ohf. falli vel að skilgreindu hlutverki og skyldum félagsins. Þar sem ráðgert er að fjármögnun alþjónustunnar verði eingöngu á kostnaðargrundvelli telur FST ekki úr vegi að horfa til þess að Neyðarlína ohf. er í opinberri eigu og starfar ekki á markaðsforsendum.

8.5. Samantekt og mat

Samkvæmt framangreindu er það heildarmat FST, m.a. út frá greiningu á þörfum og sérstaklega tilgreindum matsþáttum, að ákjósanlegast sé að endurútnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda fjarskiptatenginga fyrir síma- og internetþjónustu í sérstökum aðstæðum fyrir lögheimili og vinnustaði með heilsárs atvinnustarfsemi með vísan til 1. mgr. 20. laga um fjarskipti nr. 81/2003

9. Hlutverk alþjónustuveitanda

Í stuttu máli má segja að hlutverk alþjónustuveitanda sé að tryggja að til staðar sé virk tenging við viðkomandi staðfang sem borið geti síma- og netaðgangspjónustu. Það er hlutverk almennra þjónustuaðila að veita slíka þjónustu yfir tenginguna og viðskiptavinurinn stendur straum af kostnaði við þjónustuna.

9.1. Núverandi rekstraraðilar fjarskiptatenginga og hlutverk þeirra

Eins og staðan er í dag að þá eru þau örbylgjusambönd sem fjarskiptasjóður hefur tekið þátt í að koma upp rekin af nokkrum aðilum. Hér getur mögulega einnig verið um að ræða aðrar tæknilegar lausnir, s.s. að taka á móti og magna farsímamerki inn í hús. Ekki er ætlunin með fyrirhugaðri alþjónustuútnefningu að færa þennan rekstur yfir til Neyðarlínunnar ohf. Með öðrum orðum er ekki gert ráð fyrir að útnefningin hafi áhrif á viðskiptasamband rekstraraðilanna við notendur eða þjónustuveitendur þeirra yfir viðkomandi fjarskiptatengingu, að öðru leyti en því að endanotendur geta leitað til Neyðarlínunnar ohf. ef upp koma einhverjir hnökrar á virkni tengingarinnar.

9.2. Neyðarlínan umsjónaraðili með símasambandi um örbylgju eða annarrar tækni

Hins vegar er það ætlunin að Neyðarlínan ohf. beri ábyrgð á að þessi sambönd séu virk og nothæf og bregðist við í samvinnu við viðkomandi rekstraraðila ef upp koma einhver rekstraráföll. Þannig má segja að Neyðarlínan ohf. sé ákveðinn umsjónaraðili með þessum tengingum sem rekstraraðilar tenginga geta leitað til. Hlutverk rekstraraðila þessara fjarskiptatenginga kemur þó ekki í veg fyrir að Neyðarlínan ohf. geti sjálf komið upp fjarskiptasambandi til þeirra lögheimila og vinnustaða sem fyrirhuguð alþjónustuútnefning mun ná til, t.d. nýjar tengingar sem þörf verður á að setja upp.

9.3. Neyðarlínan ohf. er tengiliður við endanotanda og stjórnvalda um þessa þjónustu

Með útnefningunni er ráðgert að Neyðarlínan ohf. verði fyrirsvarmaður gagnvart stjórnvöldum um þá sértæku fjarskiptaþjónustu sem alþjónustuútnefningin tekur til. Hér er hvort tveggja um að ræða afstöðu til tæknilegrar útfærslu á þjónustunni sjálfri og stefnumótun um tilhögun framboðs hennar á gildistíma alþjónustuútnefningarinnar. Í þessu fyrirsvari felst enn fremur að það verður eingöngu á hendi Neyðarlínunnar ohf. að sækja um alþjónustuframlag vegna þeirrar þjónustu sem fyrirhuguð alþjónustuútnefning tekur til. Með þessu er ekki verið að segja að ekki sé hægt að sækja um alþjónustuframlag fyrir þær tengingar sem rekstraraðilar starfrækja, t.d. við uppsetningu nýrra tenginga eða nauðsynlegs viðhalds á þeim sem eru nú í rekstri, heldur að slík umsókn krefjist milligöngu Neyðarlínunnar ohf. sem þá leggur sjálfstætt mat á styrkpörf og kostnaðarforsendur rekstraraðilans.

10. Inntak og umfang alþjónustunnar, tæknileg útfærsla og lágmarksgæði

10.1. Síma- og netaðgangspjónusta

Sú alþjónusta sem fyrirhuguð útnefning tekur til er tvíþætt. Fyrri þjónustubátturinn er símaþjónusta sem má sem næst líkja við talsímaþjónustu. Nú er slík þjónusta fólgin í stafrænum lausnum á borð við VoIP (e. Voice over IP) sem flutt er yfir netið um kopar- eða ljósleiðaraheimtaug eða farnetið. Í fyrra tilfellinu er gert ráð fyrir því að alþjónustuveitandi geri þær ráðstafanir, eftir því sem þörf er á, til að upplifun notanda geti verði sambærileg við notkun almennrar talsímaþjónustu. Þessa stafræna tækni kemur þó ekki að fullu í stað eldri talsímaþjónustu, þar sem nettengingar eru háðar rafmagni á meðan hliðræni talsíminn (heimasíminn) er rafmagnsfæddur frá símstöð. Ekki er ætlunin með fyrirhugaðri alþjónustuútnefningu að grípa til mótvægisáðgerða þar að lútandi, enda er raffæðing heimtauga ekki hluti af alþjónustu.

Með tilliti til framangreinds er gert ráð fyrir því að símasamband samkvæmt fyrirhugaðri útnefningu lúti sambærilegum gæðakröfum og núverandi talsímaþjónusta að breyttu breytanda, sbr. nánar hér að neðan.

Síðari þjónustubátturinn varðar gagnaflutningsþjónustu innan alþjónustu. Um er að ræða svokallaða nothæfa netaðgangspjónustu, eins og slík þjónusta er nánar afmörkuð í V. viðauka við fjarskiptatilskipun Evrópuþingsins og Ráðsins nr. 2018/1972/EB. Ljóst má vera af samhengi umfjöllunar í samráðsskjali þessu að ekki er ætlunin að Neyðarlínan ohf. sé þjónustuveitandi gagnvart endanotendum um þessa þjónustu, heldur sjái til þess að fjarskiptatengingin við viðkomandi staðfang og aðbúnaður gagnvart endanotanda sé með þeim hætti að fjarskiptafyrirtæki sem starfa á smásölustigi geti boðið fram þjónustu sína.

10.2. Tæknileg útfærsla

Eins og gildir almennt um alþjónustu í dag að þá er hún tæknilega hlutlaus, þ.e. sjálf þjónustan er inntak alþjónustuskýldna, en ekki tæknilegar útfærslur eða gerð undirliggjandi fjarskiptaneta. Því er það ætlunin að fyrirhugaður alþjónustuveitandi geti uppfyllt þær alþjónustukvaðir sem á honum hvíla óháð tækni. Alþjónustuveitanda ber þó að velja hagkvæmustu lausnina í hverju tilviki fyrir sig. Í sumum tilvikum getur það komið til álita að koma upp örbylgjusambandi til að tengja viðkomandi staðfang. Í öðrum tilvikum getur það verið nærtækari lausn að móttaka og magna 4G (eða 5G) farsímamerki, sem kann að vera fyrir hendi utandyra við staðfangið, og leiða það inn í húsakynni, að því gefnu að alþjónustuveitandi meti

það svo að þjónustuvæði viðkomandi 4G farnetssendis uppfylli lágmarkskröfur um gæði, sbr. næsta kafla.

10.3. Lágmarksgæði

Ætlunin er að notendur alþjónustunnar öðlist aðgang að nothæfri netaðgangspjónustu í skilningi 36. töluliðar 1. mgr. 5. gr. fjarskiptalaga. Að áliti FST felst í því að þjónustan skuli vera þess bær að geta virkjað með fullnægjandi þjónustuupplifun notanda á þeim þjónustupáttum sem skilgreindir eru í viðauka V. við fjarskiptatilskipun Evrópuþingsins og Ráðsins nr. 2018/1972/EB. Í viðkomandi regluverki er ekki skilgreindur tiltekinn gagnaflutningshraði, en FST metur það svo að 4G þjónusta ætti að fullu að afkasta þeirri fjarskiptanotkun miðað við venjuleg afnot. Því skal netaðgangspjónusta um fjarskiptatengingu sem fyrirhuguð alþjónustuútnefning tekur til að lágmarki ná 10 Mb/s meðaltalsgagnaflutningshraði á sólarhring. Hér er um sama viðmið um gagnaflutningshraða og ákvarðað var í síðustu alþjónustuútnefningu samkvæmt ákvörðun PFS nr. 9/2020. Ekki þykir vera tímabært að hækka þann hraða enn sem komið þótt almennt búast megi við talsvert meiri hraða innan alþjónustunnar. Með þessu viðmiði ætti að vera tryggt að lágmarkshraða sé náð þrátt fyrir mögulega álagstoppa á viðkomandi sendi.

Mælivíðmið

Meðalhraði skal mældur samfelld í 3 klst. annars vegar á tímabilinu 09:00 – 12:00 og hins vegar á tímabilinu 19:00 – 22:00. Skilgreindur meðalhraði samfelld í 3 klst. skal nást innan beggja tímabila.

Hvað varðar gæði símpjónustunnar telur FST eðlilegt að skilgreind gæðaviðmið sem um árábil hafa gilt fyrir talsímapjónustu eigi við um símapjónustu yfir fasta- og farnetstengingu eftir því sem við á. FST vísar að öðru leyti til gæðaviðmiða um lágmarkskröfur alþjónustu í II. kafla alþjónustureglugerðar nr. 1100/2022.

11. Kostnaður vegna alþjónustunnar – fjármögnun og málsmeðferð

11.1. Hvaða þjónustu- og verkþættir geta verið andlag alþjónustuframlags

Forsenda fyrirhugaðrar alþjónustuútnefningar er að Neyðarlínan ohf. verði ekki fyrir kostnaði sem félagið telur sig þurfa að fá bætt. Hér er hvort tveggja um að ræða kaup á nýjum búnaði eða nauðsynlegar viðgerðir á búnaði sem er í rekstri. Hvað varðar vinnupáttinn er t.d. átt við alla undirbúningsvinnu, hönnun, mælingar, prófanir, ásamt vinnu við uppsetningu. Ætlunin er að almennur rekstrarkostnaður sé bættur með rekstrasamningi alþjónustuveitanda við þjónustuaðila til sjö ára. Alþjónustuframlag mun taka mið af hvoru tveggja.

Framangreindur kostnaður skal bættur sem raunkostnaður. Þannig er ekki gert ráð fyrir að bætt verði fyrir hæfilega arðsemi alþjónustuveitanda. Þar sem að Neyðarlínan ohf. starfar ekki á markaðsforsendum, þ.m.t. með tiltekna arðsemiskröfu í starfsemi sinni, telur FST að aðferðarfræði hreins kostnaðar (e. net cost) eigi ekki við um útreikning á mögulegu alþjónustuframlagi til félagsins.

Uppsetning fjarskiptateningar við staðfang sem þegar er tengt við ljósleiðara sem notandinn hefur kosið að taka ekki í notkun eða ekki getað, t.d. vegna einskiptis tengigjalds sem krafist er af netrekenda, getur ekki orðið andlag að útgreiðslu alþjónustuframlags. Mögulegur fjárhagslegur stuðningur við greiðslu tengigjalds við ljósleiðara í slíkum tilvikum þarf að skoða

á öðrum forsendum og mögulega á grundvelli annarra laga.

11.2. Aðild að umsóknum um alþjónustuframlag

Það er fyrirhugað að það verði eingöngu á hendi alþjónustuveitanda að sækja um alþjónustuframlag vegna þjónustunnar. Það útilokar þó ekki að rekstraraðilar fjarskiptatenginga, séu þeir aðrir en Neyðarlínan ohf., geti fengið bættan kostnað, sbr. forsendur í kafla 11.1. Slíkt þarf þá að gerast fyrir milligöngu Neyðarlínunnar ohf. sem leggur þá sjálfstætt mat á kostnaðarforsendur rekstraraðilans. Til að gæta jafnræðis telur FST ekki rétt að beita aðferðarfræði hreins kostnaðar (e. net cost) við afgreiðslu slíkra umsókna. Á móti kemur að ekki verður bætt fyrir hæfilegan hagnað rekstraraðilans af slíkri framkvæmd.

Hafi Neyðarlínan ohf. milligöngu um slíkt framlag f.h. rekstraraðila, skal alþjónustuveitandi skila slíku framlagi til hans án ástæðulauss dráttar eftir að framlagið hefur verið útgreitt.

11.3. Málsmeðferð og kröfur til umsóknar um alþjónustuframlag

Falli til kostnaður við að uppfylla alþjónustukvaðir skal slíkum kostnaði safnað saman á ársgrundvelli af hálfu alþjónustuveitanda. Slíkum kostnaði skal haldið bókhaldslega aðgreindum í rekstri alþjónustuveitanda. Hann heldur líka utan um upplýsingar um kostnað, ásamt viðeigandi fylgigögnum, frá rekstraraðilum fjarskiptatenginga sem óska eftir alþjónustuframlagi. Fyrir 15. júní ár hvert sækir alþjónustuveitandinn, ef þörf er á, um heildarframlag vegna rekstrarársins þar á undan. Umsókn skal vera sundurliðuð eftir viðföngum og með tilvísanir til hlutaðeigandi rekstraraðila fjarskiptatenginga, ef svo háttar til.

11.4. Hámarksframlag fyrir tiltekið staðfang

Samkvæmt upplýsingum frá fjarskiptasjóði hefur að jafnaði verið gengið út frá því að styrkur til að koma upp örbylgjusambandi fari ekki yfir 1.000.000 kr. án vsk. fyrir hverja fjarskiptatengingu til lögheimilis eða vinnustaðar með heilsárs atvinnustarfsemi.

Í ljósi þess að um er að ræða mjög þröng undantekningartilvik vegna tiltekinna staðfanga, víðsvegar um landið, sem vegna erfiðra aðstæðna er dýrt að tengja fjarskiptasambandi, telur FST ekki rétt að setja tiltekið þak á alþjónustuframlag fyrir hvert staðfang. Kostnaður er reiknaður út sem heildarkostnaður án þess að sundurliða hann á einstök staðföng. Þótt að sú sundurliðun liggi fyrir í kostnaðaráætlun verður hún ekki notuð sem viðmið við samþykkt á útgreiðslu alþjónustuframlags, eins og gert var í fyrri alþjónustuútnefningu.

12. Drög að útfærslu fyrirhugaðra alþjónustukvaða

Á grundvelli framangreindra forsendna og sjónarmiða hyggst Fjarskiptastofa útnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda fjarskiptatenginga fyrir síma- og netaðgangspjónustu, í sérstökum tilvikum, fyrir lögheimili og vinnustaði með heilsárs atvinnustarfsemi. Eftirfarandi eru drög að útfærslu kvaða þar að lútandi:

- a) Með vísan til 1. mgr. 64. laga um fjarskipti nr. 70/2022 er Neyðarlínan ohf. útnefnd sem alþjónustuveitandi fjarskiptatenginga fyrir síma- og internetþjónustu, í sérstökum tilvikum, fyrir lögheimili og vinnustaði með heilsárs atvinnustarfsemi. Þjónustan er tæknilega hlutlaus, en velja ber hagkvæmustu lausnina í hverju tilviki fyrir sig.

- b) Neyðarlínan ohf. hefur umsjón með fjarskiptatengingum sem aðrir rekstraraðilar hafa byggt upp og starfrækja innan skilgreindrar alþjónustu samkvæmt ákvörðun þessari. Neyðarlínan ohf. getur á grundvelli samkomulags við rekstraraðila fjarskiptatenginga falið slíkum aðila að setja upp nýja tengingu og starfrækja hana. Náist ekki samkomulag milli Neyðarlínunnar ohf. og rekstraraðila um uppsetningu eða nauðsynlegt viðhald á tengingu sem þegar er til staðar skal Neyðarlínan ohf. annast slíka framkvæmd á eigin vegum án aðkomu rekstraraðila.
- c) Inntak alþjónustunnar er símaþjónusta og nothæf netaðgangspjónusta sem skal skila a.m.k. 10 Mb/s meðaltalshraða á sólarhring, sbr. forsendur ákvörðunar þessarar, m.a. um mælingar á gæðum. Símaþjónustan skal uppfylla lágmarkskröfur um alþjónustu sem Fjarskiptastofa hefur gefið út í reglugerð nr. 1100/2022.
- d) Neyðarlínan ohf. skilar árlega til Fjarskiptastofu kostnaðaráætlun vegna áfanga A og B eða fyrir þann 15. júní ár hvert. Í áætlun skal tilgreina staðföng og þann kostnað sem áætlaður er vegna framkvæmda. Kostnaðaráætlun skal taka mið af árlegum fjárheimildum jöfnunarsjóðs alþjónustu eða um 48,8 millj. kr. ár hvert. Ef raunkostnaður alþjónustuveitanda fer undir eða yfir þetta viðmið skal mismunur kostnaðar færður yfir á næsta ár.
- e) Kostnaður vegna alþjónustu sem leiðir af ákvörðun þessari skal vera bókhaldslega aðskilinn í rekstri Neyðarlínunnar ohf. Umsókn um alþjónustuframlag skal vera sundurliðuð eftir viðföngum.
- f) Útnefning Neyðarlínunnar ohf. nær til landsins alls eins og hún er nánar afmörkuð hverju sinni í viðauka við ákvörðun þessa á gildistíma hennar. Útnefningin gildir til 31. desember 2028. Rekstrarsamningar sem Neyðarlínan gerir við rekstraraðila senda halda gildi sínu að liðnum gildistíma alþjónustuútnefningarinnar í samræmi við samningstíma viðkomandi samninga.

Kröfur til umsagna, birting þeirra og samráðsfrestur

Fjarskiptastofa gerir ráð fyrir að inntak umsagna geti skipst í annars vegar almennar athugasemdir og hins vegar athugasemdir um tiltekin atriði fyrirhugaðar útnefningar. Er þess óskað að umfjöllun um tiltekin atriði fyrirhugaðrar útnefningar sé sérstaklega aðgreind frá almennri umfjöllun og vísað til kaflanúmera samráðsskjalsins eftir því sem við á.

Fjarskiptastofa hyggst birta alla innsendar umsagnir í heild sinni, nema varðandi þau atriði sem umsagnaraðili með rökstuddum hætti tilgreinir sérstaklega og óskar trúnaðar um.

Umsagnarfrestur er veittur til 3. júní 2024 og verður ekki hægt, eins og hér háttar til, að verða við óskum um framlengdan svarfrest.

Fjarskiptastofa, 13. maí 2024.